

6. 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ'NİN YUNAN MEDYASINDAKİ İLK YANSIMALARI

Ali Hüseyinoğlu

Orcid ID: 0000-0002-2101-217X, Dr. Öğr. Üyesi, Balkan Araştırma Enstitüsü, Edirne, Türkiye.

Pervin Hayrullah

Orcid ID: 0000-0002-5031-1502, Dr, Genel Müdür, Batı Trakya Azınlığı Eğitim ve Kültür Şirketi, Gümülcine, Yunanistan.

ARTICLE INFO

Article history:

Received

Received in revised form

Accepted

Keywords: 15 July, Coup Attempt, Turkey, Greece, Media.

ABSTRACT

The 15th of July Coup Attempt is accepted as a black stain for the history of democracy in the Republic of Turkey. It became a symbol for the unity and solidarity of the Turkish people and its concern for preservation of the nation, Republic of Turkey and the President. This attempt also interested the concern of the public opinion across the world. Media in the neighboring Greece was highly interested from the very beginning about the coup attempt in Turkey and provided news simultaneously with that of media in Turkey. While studies about reflections of the coup attempt has remained highly limited in the Greek academia since July 2016, many news coverages and op-eds has been available in different Greek media landscape, national and regional newspapers, digital media, etc. The main aim of this research is to explore how exactly the Greek print and digital media portrayed initial reflections of the failed coup attempt on the night of July 15, 2016. Methodologically speaking, this study is based on discourse and content analysis as a result of which the main argument of this article is formed as follows: Many of the Greek media had actually displayed a rather careful and wary attitude about initial reflections of events in the beginning of the coup attempt. Nevertheless, their stance would change the very next day of 15 July particularly after the arrival of the eight coup plotter soldiers, members of FETO, to the Alexandroupolis Airport; Many of the Greek media coverages would include negative and hate-motivated expressions while referring to either Turkey or the President of Turkey, Recep Tayyip Erdogan.

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Başvuru tarihi: 16 Mayıs 2020

Düzeltilme tarihi: 1 Temmuz 2020

Kabul tarihi: 30 Ağustos 2020

Anahtar Kelimeler: 15 Temmuz, Darbe Girişimi, Türkiye, Yunanistan, medya.

ÖZ

15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilmeye çalışılan darbe girişimi Türkiye Cumhuriyeti demokrasi tarihine kara bir leke olarak geçmiştir. 15 Temmuz, tarih sayfalarında Türk halkının birliği, bütünlüğü, Cumhuriyeti, Cumhurbaşkanı ve vatanına sahip çıkışının sembolü olmuştur. Darbe girişimi, Türkiye'yi ilgilendirdiği kadar dünya kamuoyunun da yakın ilgisini çekmiştir. Komşu ülke Yunanistan'daki basın organları darbe girişimini Türk basını ile eş zamanlı yayınlamış ve olayları anında okuyucusu ile paylaşmıştır. 15 Temmuz'un üzerinden geçen süreye rağmen darbe girişimi ve sonrası ile ilgili Yunanca akademik yayınlar ve araştırmalar oldukça kısıtlı seyrederken, konunun farklı yansımaları Yunan ulusal, bölgesel ve dijital medyasında oldukça fazla yer aldığı görülmektedir. Bu çalışmanın temel amacı, 15-16 Temmuz 2016 tarihleri arasında Yunan yazılı ve dijital medyasının Türkiye'deki darbe girişimine yönelik ilk gelişmeleri nasıl ve hangi ifadelerle sunduklarını ortaya koymaktır. Metodolojik bağlamda söylem ve içerik analizi sonucu çalışmada ortaya çıkan tabloya göre şekillenen ve burada altı çizilen temel argüman, birçok Yunan basın organı 15 Temmuz'un ilk yansımaları konusunda genel anlamda temkinli davranmasına karşın özellikle 16 Temmuz'da Dedeoğaç'a sığınan firari FETÖ'cü askerler sonrası dönemde birçok medya unsuru gerek Türkiye gerekse Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan hakkında olumsuz ve nefret içerikli ifadeler kullandıkları yönündedir.

* Sorumlu yazar/Corresponding author.
e-posta: alihuseyinoglu@trakya.edu.tr

GİRİŞ

15 Temmuz 2016 darbe girişimi Türkiye Cumhuriyeti yakın tarihinde tanık olunan, demokratik rejimi illegal yolla ele geçirme, ilerlemenin önüne ket vurma girişimidir. Dakika dakika, saniye saniye nefesler tutulmuş bir şekilde, gözler önünde yapılan bu akıl almaz müdahale, dünya basınında da büyük ilgi ile takip edilmiştir. Dünyanın farklı yerlerindeki yayınlardan uluslararası kamuoyunun bu darbe girişimiyle şok olduğunu anlamak mümkündür.

Basına yansıyan şekliyle darbe girişimi; Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) tarihin değişik safhalarında orduya nüfuz eden unsurları tarafından örgütlenmiş ve uygulanmıştır. Dünya televizyonlarından canlı aktarılan bu girişim, 15 Temmuz 2016 gecesi saat 22.00 civarında İstanbul Boğaziçi köprüsünün askeri araçlarla kapatılması, askeri uçakların İstanbul ve Ankara semalarında alçak uçuşları, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde daha önce benzeri yaşanmamış bir darbe girişimi olarak yer almıştır. Daha önce demokratik düzeni hedefleyen darbelerden nitelik, gelişme ve sonuçları bakımından oldukça farklıdır. Akıl almaz ve kabul etmesi mümkün olmayan bu hain girişimin bir yönü de sivil halkın hedef alınması ve darbe kalkışması süresince tarihe geçen 251 şehidin verilmesidir. Tüm dünyanın medya ve sosyal medyadan canlı takip ettiği darbe girişimi, diğer ülkelerde olduğu gibi Yunan basınında da geniş yankı uyandırmıştır. Yunan televizyon kanalları canlı yayınlara bunu halka dakika dakika, saniye saniye aktarmıştır. Bu çalışma kapsamında Yunanistan'ın seçilmiş olmasının iki temel sebebi vardır: Birincisi, yazarların Yunanca bilmeleri ve kaynaklara ulaşmaları, ikincisi de son dört yıl içerisinde Yunanistan'a iltica etmiş FETÖ mensubu kişilerin sayısındaki önemli artış ve onların varlığının iki ülke ilişkilerine olan olumsuz etkisidir.

Metodoloji olarak söylem ve içerik analizi üzerine inşa edilmiş bu çalışmanın temel amacı, yazılı ve dijital Yunan ulusal medya organlarında darbe kalkışmasının sığağı sığağına nasıl ele alındığı ve ne şekilde okuyucu-takipçilerine duyurduğudur. İlk kısımda ulusal ve bölgesel gazetelere yer veren çalışma, devamında dijital medyada olayın farklı boyutlarına değinmiş ve son kısımda darbe girişiminden aylar sonra yazılmış bir yorum yazısını okuyucunun bilgisine sunmaktadır.

Çalışma sonucunda ortaya çıkan temel argüman, birçok Yunan medya unsurunun olayları sığağı sığağına okuyucuları-takipçilerine sunarken temkinli ve dikkatli oldukları ve Türk kaynaklarının yanında uluslararası kaynakların haberlerine de yer vermekle birlikte, sayıları nispeten az da olsa bazı medya organları gerek manşet gerekse içeriklerinde Recep Tayyip Erdoğan ve Türkiye aleyhinde olumsuz, hatta nefret içerikli bazı ifadeler kullandıkları ve yorumlar yaptıkları yönündedir. Şu noktada altı çizilmelidir ki, üzerinden geçen yaklaşık dört yıllık süre zarfında Yunan medyasında bu konuda verilen haberler ve yayınlanan yorum yazılarına bakıldığında, 15 Temmuz darbe girişimi konusunda özellikle Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı ağır şekilde eleştiren yazıların önemli oranda arttığı ortaya çıkmaktadır. Fakat bu tür yazılar, bu çalışmanın temel amacının dışında kalmakta ve ayrı bir araştırma konusunu teşkil etmektedir.

YAZILI BASINDA 15 TEMMUZ

Yunanistan'ın önde gelen, prestijli ve muhafazakâr çizgideki Kathimerini Gazetesi, 15 Temmuz darbe girişimini tüm diğer basın gibi yakından takip etmiştir. 15 Temmuz'un ilk yansımalarını aşağıdaki gibi aktaran gazete, Yunanistan'ın Dedeağaç şehrine sığınan firari askerler konusu hakkında da farklı haber ve yorumlara yer vermiştir.

Türk ordusu demokratik düzenin yeniden sağlanması için iktidara geldiğini açıkladığında, Türkiye'de cuma günü geç saatlerde hızlı gelişmeler yaşandı. "Siyasi iktidar, demokratik hukuk düzenini, temel özgürlükleri ve hakları ortadan kaldırmıştır." diyerek, Silahlı Kuvvetler tarafından yapılan bir açıklamada, bir anayasanın dini veya dilsel farklılıklar bakılmaksızın tüm vatandaşlar için adaletin güvence altına alınmasının önünü açacağını söyledi.

Sayın Recep Tayyip Erdoğan, muhtemelen Bodrum yakınlarında güneybatı Türkiye'de, saat 00:30'dan kısa bir süre sonra cep telefonu ile canlı yayına bağlanarak "silahlı kuvvetler içerisinde bir

azınlığın girişimi” hakkında konuştu ve halkı sokağa çıkmaya davet etti. “Darbeciler bu hareketlerinin bedelini mahkemede çok ağır ödeyecekler...ben onların hedeflerine ulaşacağına inanmıyorum” diye de ekledi. Öncesinde, Erdoğan’ın Almanya’dan iltica talebinde bulunduğu ancak ABD kaynaklarına göre bunun reddedildiği öğrenildi.

Türkiye, birkaç saat boyunca iç savaşın eşiğindeydi ve hiç kimse, iktidar mücadelesinin nasıl gelişeceği tahmin edemezdi. Sayın Erdoğan nihayet İstanbul’a indi ve binlerce taraftarı tarafından bir kahraman olarak karşılandı. Yunanistan saatiyle 04:00’den sonra yaptığı bir konuşmada ihanetten söz etti ve darbeyi düzenleyen ya da buna katılanların “ağır bir bedel” ödeyeceğini ifade etti. Diğer mevzuların yanında özellikle şuna değindi: “Silahlı kuvvetlerde öğleden sonra bir hareketlilik vardı. Devletimizin birliğine müdahale etmeye yönelik bir girişimde bulunuldu. Ülkenin iç kesimlerine müdahale girişiminde bulunuldu. Devletin ve silahlı kuvvetlerin yapılarında 40 yıllık bir çabadan sonra başarılı olmuşlardı. Devlete karşı ihanet ve ağır bedel ödeyecekler”. (Kathimerini, 15&16.07.2016)

Aynı gazetede 16 Temmuz 2016 tarihinde Vasilis Nedos imzalı haberde, Dedeagaç’taki FETÖ’cü askerler konusunda dönemin Yunan Dışişleri Bakanı Nikos Kocias’ın ifadelerine yer verildiği görülmektedir. Yunanistan’ın komşusu ile diplomatik bir sorun yaşanacağına altı çizilen haberde Kotzias’ın askerlere yönelik iltica talebinin ulusal ve uluslararası hukuk çerçevesinde değerlendirileceğinin altı çizilmiştir (Nedos, 2016). Aynı konu ile ilgili Protho Thema adlı günlük ulusal gazetede ise darbe kalkışmacısı askerlerin acil durum (emergency) ve tehlike (mayday) sinyali ile iniş yaptıklarını, iniş sonrası derhal gözaltına alınıp Yunanistan’dan siyasi iltica talep ettiklerini belirtmiştir. Ayrıca helikopterin koruma altına alındığı (Proto Thema [1], 16.07.2016) ve rekor bir süre içinde Türkiye’den gelen bir helikopterdeki mürettebat vasıtasıyla geri alındığı vurgulanmıştır (Proto Thema [2], 16.07.2016).

17 Temmuz’da günlük ulusal Naftemboriki gazetesinde olduğu gibi, birçok ulusal Yunan gazetesi ülkenin daha önce de birçok kez darbe atlattığını ifade ederek 2016 öncesi Türkiye’de yaşanan darbe ve darbe girişimlerine hakkında bilgilere yer vermiştir (Hatzidimitriou, 2016). Ayrıca, Başbakan Binalı Yıldırım’ın da ilk demeçlerine yer veren bazı ulusal gazeteler, darbeyi bastırmaya yönelik atılacak adımlarla ilgili kayıplar yaşanacak da olsa gerekenin ivedilikle yapılacağını ve Türk halkının sağduyulu olup demokrasiye sahip çıkması gerektiği ifadelerini okuyucuları ile paylaştı (Naftemboriki [1], 16.07.2016). Ayrıca FETÖ elebaşısı Gülen’in darbe kalkışmasına yönelik gazetecilere verdiği ilk demecine de atıf yapan Yunan gazeteleri, Gülen’in “bu olayların hazırlanmış bir senaryo olduğunu” ve “görünen o ki mutlak kontrolleri dışındaki herhangi bir oluşumla karşı hoşgörülerini yok” ön plana çıkarmıştır (Naftemboriki [2], 16.07.2016).

Bunun yanında az sayıda da olsa bazı Yunan ulusal gazeteleri, 15 Temmuz darbe kalkışmasına yönelik ilk haberlerde Türkiye ve Recep Tayyip Erdoğan’a atfen olumsuz ifadeler kullanmışlardır. Örneğin, 16 Temmuz tarihli Makeleio adlı ulusal günlük gazete, darbe kalkışmacılarının “vahşice dövüldüklerini, linç edildiklerini” ayrıca “kendine yeni bir kostüm diken (hazırlayan) Sultan’ın (Erdoğan) 6000 asker ve avukatı görevlerinden uzaklaştırdığını ve askere karşı ülkede inanılmaz bir nefretin olduğu” haber başlığını okuyucularına sunmuştur (Makeleio, 16.07.2016).

15 TEMMUZ’UN YEREL YUNANCA BASINDAKİ YANSIMALARI

Batı Trakya’da yaptığımız çalışma sonrası ortaya çıkan tabloda Gümölcine ve İskeçe’de yayınlanan Yunanca yerel gazetelerden sadece Hronos’un 16 Temmuz tarihinde okuyucu ile bulunduğu ve onun da haberlerin bir gün öncesinden hazırlandığı için darbe teşebbüsü ile ilgili herhangi bir habere yer vermediği görülmektedir. Bu kapsamda taranan ve Gümölcine’de basılan Paratiritis tis Thrakis ve Hronos ile İskeçe’de basılan Empros ve Mahitis tis Tharikis gazetelerinin 15 Temmuz’dan sonra 19,20 ve 21 Temmuz 2016 tarihli nüshalarında 15 Temmuz olaylarının ele alınmaya başlandığı gözlemlenmektedir.

Paratiritis gazetesinde olaya ilişkin ilk değerlendirmeler, Dedeagaç Havalimanı'na inen sekiz firari asker hakkında olmuştur. Bu eylemin sonucunda onlara Yunan makamlarınca iltica verilmesi veya Türkiye'ye iade edilmeleri yönündeki ihtimali bir "Gördes düğümü" olarak niteleyen gazete (Paratiritis tis Thrakis, 19.07.2016: 5), aynı gün yayınlanan Hronos ile birlikte Batı Trakya Türk Azınlığı mensuplarının havaalanı önünde protesto amaçlı toplanmalarına ve orada firari askerler aleyhinde yapılan açıklamalara da yer vermiştir (Hronos [1], 19.07.2016: 9; Hronos [2], 19.07.2016: 4). Bu protestoya yönelik haber ve yorumların dışında bazı analiz ve yorumlara da yer veren gazete, Türkiye'nin bir "yangın yeri" olduğu ve (Batı) Trakya'nın darbe teşebbüsü sonrası (sekiz firarinin Dedeagaç'ta olmasından dolayı) tüm gelişmelerin merkezinde olduğunun altını çizdi özellikle aynı günkü sayısında 15 Temmuz'un bir senaryo olduğunu ve bunun da Erdoğan'ın güç ve otoritesini daha da perçinlemeyi amaçladığı yönündeki söylemlerin günden güne daha da arttığını belirtti (Hronos [3], 19.07.2016: 9).

Aynı tarihte İskeçe'de yayınlanan Empros Gazetesi ise darbe girişiminin Batı Trakya'daki Müslüman Türk azınlık toplumu üzerindeki ilk etkilerini paylaştı ve bazı Azınlık temsilcilerinin FETÖ'cü firari askerlerin geri iade edilmeleri konusundaki fikirlerine vurgu yaptı. Ayrıca, aynı haberde dönemin Bölge Valisi Yorgos Pavlidis ve beraberindeki Yunanlı heyetin 15 Temmuz gecesi bir UNESCO toplantısı kapsamında İstanbul'da oldukları, 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nde darbeci askerler tarafından altı saat bekletildiklerini ve sonrasında heyetin yaşadıklarını okuyucusu ile paylaştı (Ksanthopoulou, 2016: 9).

20 Temmuz 2016 tarihli Mahitis Gazetesi ise özellikle dönemin Türkiye Cumhuriyeti Atina Büyükelçisi Kerim Uras'ın "tehditleri"nin altını çizerek kendisinin "Sekiz kişinin iade edilmemesi ikili ilişkilere zarar vereceği" ifadelerine yer veren haberi okuyucusu ile paylaştı (Mahitis, 20.7.2016: 6). Son olarak bu çalışma kapsamında ele alınan 21 Temmuz tarihli Hronos Gazetesi, manşet haber olarak 15 Temmuz'un Batı Trakya'daki yansımalarından biri olan Gümölcine'deki Eski Camii'de 20 Temmuz günü 15 Temmuz şehitleri için düzenlenen mevlit etkinliği hakkında bilgi ve yorumlara yer verdi (Simionidou, 2016: ss.2-3). Ayrıca gazete, dönemin Gümölcine Belediye Başkanı Yorgos Petridis'in "Komşunun evi yanıyor sen de endişelenmelisin" ifadesi başlıklı bir haberi okuyucularına sunarak Başkan'ın Türkiye'deki demokrasinin daha da kuvvetlenmesi temennisini vurguladı (Hronos [4], 21.07.2016: 7).

YUNAN HABER PORTALLARINDA 15 TEMMUZ

İefimerida (Türkçe tercümesi ile elektronik gazete) 15 Temmuz hain darbe girişimini Türkiye basınıyla eş zamanlı olarak yayınlamış ve takipçilerini an be an bu olay hakkında bilgilendirmiştir. İnternet sitesinde Türkiye'de olup bitenlerin aynı gece yansımalarını şu şekilde duyurmuştur:

"Başbakan Alexis Tsipras, Ankara ve İstanbul'da olup bitenler hakkında saat 22: 30'da Ulusal İstihbarat Teşkilatı Komutanı Yannis Roubatis tarafından bilgilendirildi. Bay Tsipras, Bay Roubatis'den ana muhalefet liderini bilgilendirmesini istedi. Daha sonra Savunma Bakanı Panos Kammenos ve Genelkurmay Başkanı ile görüştü. Hükümet gelişmeleri ihtiyatla ve sakinçe izliyor." (İefimerida, 16.07.2016).

Dakika dakika Türkiye'deki gelişmeleri aktaran site Türkiye Başbakanı Sayın Binali Yıldırım'ın demecini: "Ölüm varsa, sonuna kadar savaşaacağız" başlığıyla takipçilerine iletirken devamında, Yıldırım'ın "Türk demokrasisine hiçbir şey zarar vermeyecek" ifadelerine yer vermiştir. Aynı sitede yer verilen darbe bildirisi "Türk ordusunun duyurusu" olarak tanımlanmıştır:

Türk ordusunun açıklamasında, ordunun ülkenin gücüne hakim olduğu, mevcut tüm dış ilişkilerin devam edeceği söylenerek, hukukun üstünlüğü bir öncelik olarak kalmalı ifadelerinin yer aldığı belirtiliyordu. Ayrıca, Anadolu Ajansı'ndan alıntılanarak Türk Ordusu Genelkurmay Başkanlığı üst düzey yetkililerinin diğer üst düzey yetkililerle rehin tutulduğu ve darbe girişimine katılmadıkları ifade edilmiştir. (age).

Aynı haber portalı olayın ilk yansımalarını anbean aşağıdaki şekilde aktarmıştır:

23:57 – Bodrum'da tatilde olan ve Marmaris'e geçen Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bir bildiri-beyanatı bekleniyor.

00:06 – Türkiye'de Bankalar çalışıyor.

00:10 – Genelkurmay Bildirgesi: Ülkeyi güvensiz hale getiren hainlere karşı gücü ele geçirdik.

00:12 – Türkiye genelinde sokağa çıkma yasağı.

00:19 – Ordu, Tayyip Erdoğan'ın partisinin ofislerini işgal ediyor.

00:52 – Ankara'da şiddetli patlama, İstanbul'da çatışmalar.

01:19 – Yunan Savunma Bakanlığı: Silahlı Kuvvetler tarafından Üst Düzey Hazırlık - Personel göreve çağrıldı.

01:22 – Tanklar Türk Meclisini sardı – ateş açtılar.

02:00 – Hükümet kaynaklarına göre Ankara'da 17 polis öldürüldü.

02:00 – Reuters: Darbe lideri teslim oldu

Haber ajansı raporları, darbenin liderinin teslim edildiğini söylüyor. Aynı zamanda Recep Tayyip Erdoğan'ın Türkiye'ye döndüğünü söylüyorlar.

Le Monde tarafından sağlanan bilgilere göre, askeri unsurlar darbecilerin bir helikopterini düşürdüler. Ankara'da F-16 uçakları, darbecilerin kullandığı bir helikopteri düşürdü.

02:18 – Gülen: Darbe ile ilgim yok.

Fethullah Gülen ve çevresindekiler Tayyip Erdoğan'ın kendilerini darbenin suçlusu olarak gösterdiğini, fakat kendilerinin bu müdahale ile ilgisi olmadıklarını söylediler. Gülen'e yakın kaynaklar herhangi bir müdahaleyi reddettiklerini ve onları "çok sorumsuz" olarak nitelendirdiklerini ve vatandaşların güvenliği konusunda çok endişeli olduklarını söylediler.

02:20 – İmamlar, insanları Kuran adına sokaklarda çıkmaya çağırıyor.

02:23 – ERT: Erdoğan VIP Uçağıyla İstanbul'a Dönüyor.

02:25 – Resmi dini makamların emriyle, ülkenin camileri şimdi inananlara Erdoğan hükümetini desteklemek için dua etmeleri çağrısında bulunuyor.

02:29 – İstanbul Valisi: Darbe bastırıldı.

İstanbul Valiliğine göre, 3. ordu komutanının bütün birliklerin kışalarına dönmesi için yaptığı çağrıyla askeri darbe bastırıldı.

02:30 – Ankaralı vatandaşlar darbecilerin tanklarını ele geçirdi

02:38 – Türkiye Başbakanı: Ankara üzerinden uçan herhangi bir savaş uçağı vurulacaktır.

02:44 – Tsipras-Erdoğan İletişimi.

Yunanistan ve Türkiye Başbakanlarının Diploması Danışmanları iletişime geçti. Hükümet, Türkiye'de demokrasi ve demokratik olarak seçilen hükümet için bir destek mesajı gönderdi. Hükümet çevreleri yarın, Alexis Tsipras'ın Tayyip Erdoğan ve Türk başbakanı ile telefon görüşmesi yapacağını da belirtti.

02:46 – Türk hükümeti sözcüsü: Darbeciler ihanet için yargılanacak.

Darbenin bastırıldığını bildiren bir Türk hükümet sözcüsüne göre, darbeden sorumlu olanlar ihanetten yargılanacak.

02:57 – Anadolu Ajansı, daha önce askeri güçler tarafından öldürülen, 17 polis memuru olmak üzere iki sivilin öldüğünü bildirdi.

03:07 – Türkiye'nin devlet kanalı TRT, tekrar çalışıyor ve canlı yayında.

03:08 – Erdoğan tarafından, darbecilerin teslim edilmesi halinde daha az cezaya çarptırılacakları vurguladı.

03:12 – Erdoğan'ın uçağı İstanbul havaalanına yaklaşıyor.

03:21 – Türkiye'nin Başbakanı CNN Türk'e: 46 darbeci halkımıza ateş açtı.

03:22 – Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan İstanbul'a geldi – Açıklama bekleniyor.

03:24 – Türk medyası 100'den fazla darbecinin tutuklanması hakkında konuşuyor.

03:27 – Askerler Hürriyet ve CNN Türk'ün İstanbul'da bulunduğu binayı işgal etti ve rehin aldılar. Programı durdurdular.

03:49 – Atatürk Havalimanı Patlaması –Reuters'a göre bu sabah erkenden İstanbul'da Atatürk Uluslararası Havalimanı'nda güçlü bir patlama rapor edildi. Tayyip Erdoğan'ın uçağı havaalanına iniş yaptı. Son bir saatte İstanbul'un farklı bölgelerinde uçan uçakların sesi duyuluyor. Ayrıca, 3:10 ile 3:45 arasında üç kez sağır edici ses duyuldu, ancak medyaya böyle bir şey bildirilmedi. Uluslararası medyaya göre bir patlama değil, bir askeri uçağın alçak uçuşunun neden olduğu sağır edici bir ses ve pencereleri kırdı.

03:50 – Genelkurmay Başkanlığı'nın internet sitesinde, televizyon kanallarında birkaç saat önce "Barış Konseyi" adına okunan bir açıklama yayınlandı.

04:00 – Erdoğan İstanbul'da - Arabadan çıktı ve Atatürk Havalimanı'nda binlerce taraftarı karşıladı.

04:05 – Reuters: Türkiye'deki askeri darbe girişimlerine katılan yaklaşık 30 asker İstanbul'daki Taksim Meydanı'nda silahlı polis memurlarına silahlarını teslim etti, askerler silahlarını teslim ettiler ve polis araçlarına götürüldüler.

04:18 – Erdoğan Atatürk Havalimanı'nda.

Türk Cumhurbaşkanı Kemal Atatürk'ün portresi ile Türk halkına bir konuşma yaptı.

Darbe hakkında açık konuşmuyordu, ancak konuşması "Silahlı Kuvvetlerin bir kısmının korkunç hareketliliği" hakkındaydı.

"Terör eylemi" ile paralellik gösteriyor.

"Paralel devletin hedefi haline geldik".

"Halka, Cumhurbaşkanı ve Silahlı Kuvvetlerin kendilerine ihanetti, suçlu olanlar ödeyecek".

Başladığımız "temizlik" operasyonunun başarılı olmaması için bir hamleydi.

Türk cumhurbaşkanı, silahlı kuvvetlerin bir kısmının Pennsylvania'dan emir aldığını belirtirken, olayın Fetullah Gülen'e uzandığını ifade etti.

Erdoğan, son zamanlarda ortaya çıkan olayların, Gülen'in yapısının silahlı bir terör örgütü olduğunu gösterdiğini de söyledi.

Darbe içinde yer alan askerlere ve subaylara seslenerek, "Halkımıza karşı silah çekmeyin" dedi.

Birkaç darbecinin tutuklandığını ve ordudaki "temizliği" tüm terör örgütlerinde olduğu gibi tamamlayacaklarını açıkladı.

Diğer ülkelerden gelen basına mesaj: Türkiye'deki ordu durumu ele aldı. Davetsiz misafirlere izin vermeyeceğiz. Herşey iyi bitecek.

04:31 – Erdoğan Atatürk Havalimanı'ndaki taraftarlarına konuştu.

Erdoğan, kaldığı otelden ayrıldıktan sonra bombalandığını söyledi.

Erdoğan, Genelkurmay Başkanı'nın nerede olduğunu bilmediğine dikkat çekti.

04:34 – CNN Türk tekrar ediyor.

04:40 – Darbe girişiminden sonra 120'den fazla tutuklama.

04:59 – İstanbul'da iki güçlü patlama.

05:05 – Boğaziçi köprülerini engelleyen askerlerin ayrıldığı bilgisi.

05:23 – Türk Milli Meclisinin bombalanmasında oniki kişi öldü.

05:42 – Türkiye ve uluslararası haber ajansları tarafından aktarılan bilgiler, ölüm sayısı sadece Ankara'da 42'ye çıktı.

05:51 – Darbe sonrası meclis harabe.

Darbe girişiminden sonra şok edici görüntüler, Türk Parlamentosu bombalandı. Avrupa İşlerinden Sorumlu Bakan Ömer Çelik, fotoğrafları şahsi Twitter hesabında paylaştı. TBMM Başkanı, TBMM'ye yapılan saldırıda kimsenin öldürülmediğini söyledi. Binanın bombalanması sırasında bazı polislerin yaralandığını bildirdi.

06:00 – Cuma gecesi darbe girişimi sırasında kapatılan İstanbul Atatürk Havalimanı yeniden çalışmaya başladı. Devlet tarafından işletilen Türk haber ajansı Anadolu, havalimanında uçuşların 06:00'da (yerel saat ve Yunanistan saati) yeniden başladığını bildirdi.

06:05 – 120'den fazla darbeci askerlerin tutuklanması.

06:51 – Ankara'da 42'den fazla, İstanbul'da 6 ölü.

06:10 – Reuters: Bir Türk yetkilisine göre Türk Parlamentosu'na karşı bombalama devam ediyor.

06:12 – İstanbul havaalanı Hükümet güçlerinin kontrolü altında. Bir Türk hükümet yetkilisi Reuters'e verdiği demeçte, "İstanbul ve Ankara'daki darbecilerden çok az direniş var, fakat bu yakında bitecek" dedi.

06:37 – Türkiye'de başarısız darbe girişiminde ölü sayısı 60'a yükseldi.

06:38 – AFP, bir uçağın Ankara'daki başkanlık sarayının yakınlarını bombalandığını yayınladı.

06:46 – Erdoğan: Ordu yönetemez - Seçilmiş Başkan burada.

Açıklamasının ardından Tayyip Erdoğan havalimanının dışında toplanan binlerce taraftara hitap etti. "Hükümet gitmiyor. Biz ölmeye hazırız". Erdoğan, daha önce darbenin ve destekçilerinin beyni olarak bahsettiği ve onları ulusa ihanet etmekle suçladığı, Fetullah Gülen'i kastederek "Pennsylvania'dakine" seslendi. "Yeter. Cesaretiniz varsa, Türkiye'ye geri dönün," diyerek insanları huzur sağlanıncaya kadar meydanlarda kalmaya davet etti.

"Hükümet başarılı olacak. Silahlı kuvvetler en yüksek seviyeden subayların alt kademelerine kadar, yönetemediklerini bilmelidir. Hükümet seçilir ve kontrol edilir. Halk bir cumhurbaşkanı seçti ve cumhurbaşkanı burada." dedi. Erdoğan, darbecilerin tankları dışarı çıkardığını, ancak "halkın" onları geri aldıklarını söyledi.

06:49 – Uluslararası medyada halihazırda darbeye yer alan ve Boğaziçi Köprüsü'nde teslim olan askerlerin görüntüleri yayınlanıyor.

07:11 – Cumartesi sabahı - Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden bir kare – Bazı (maddi) zararların olduğu not edilmektedir.

07:18 – 336 askerinin tutuklanması.

07:20 – Yıldırım, silahlı kuvvetlerin yeni komutanını açıkladı.

07:31 – F16, Erdoğan'ın sarayı dışındaki darbecilerin tanklarını bombaladı - 5 ölü.

07:45 – Ülke genelinde 745'den fazla asker tutuklandı.

07:47 – Fetullah Gülen, darbe girişimiyle herhangi bir bağlantıyı reddetti.

07:54 – Türk Silahlı Kuvvetleri Genel Merkezi'nden bugün gönderilen bir e-posta, darbe girişiminin arkasındaki subayların, onlara karşı çıkmaya çalışan herkese karşı kararlı bir şekilde savaşmaya devam ettiğini söylüyor. Kendilerini Vatan'da Barış Hareketi olarak adlandırmış olan bu memurlar, vatandaşların kendi güvenlikleri için evlerinde kalmalarını da istiyorlar.

08:10 – Berlin, Erdoğan hükümetini destekliyor. "Demokratik düzene saygı gösterilmelidir".

08:34 – Üst düzey bir Türk yetkili Reuters'e verdiği demeçte, ordu merkezinin şu anda hükümet güçlerinin kontrolü altında olduğunu söyledi. Ancak, bazı darbecilerin hala direnip savaş helikopterlerine sahip olduklarını itiraf etti. "Hava kuvvetleri hükümetin kontrolü altında ve herhangi bir savaş uçağı vurulacaktır" diye ekledi.

08:50 – Türkiye'ye darbe girişiminde bulunan askerler tarafından rehin tutulan Türk Ordusu Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar serbest bırakıldı. Yabancı basına iletilirken, Türkiye hükümet güçleri genel ordu birimlerini tekrar kontrol altına aldı.

08:51 – Emniyet Müdürü Celalettin Lekesiz AP'ye 16 darbecinin öldüğünü söyledi.

09:09 – Kızılay: 1000 kişi yaralandı. 800'ü Ankara'da, 200'ü İstanbul'da hastaneye kaldırıldı.

09:42 – Yaklaşık 50 Yunanlı Atatürk Havalimanı'nda mahsur kaldı. "Bina korkutucuydu, halk panikliyordu".

10:07 – Türkiye'de çalkantılı gecesinin trajik hesabı arttı. Anadolu ajansına göre 90 kişi öldü, 1.154 kişi yaralandı.

10:19 – 1,563'ten fazla askeri darbeci teslim edildi veya tutuklandı.

10:25 – Türk vatandaşları Tayyip Erdoğan'dan SMS aldı. Onları sokaklara çıkmaya çağırıyor.

11:02 – Anadolu haber ajansının haberine göre, Eski Hava Kuvvetleri Komutanı Ali Öztürk ve Kara Kuvvetleri Eğitim ve Doktrin Komutanlığı (EDOK) Muhabere ve Destek Eğitim Komutanı Korgeneral Metin İyidil "ihamet" suçlamasıyla tutuklandı. Üst düzey askeri personelin tutuklanması Ankara Savcısı tarafından yapıldı. İki kıdemli subay darbenin savunucularından olmakla suçlanıyor, Türk haber ajansına göre "ihamet" suçlamasıyla yargılanacaklar.

11:41 – General Ümit Dündar: En az 190 ölü. 47 vatandaş, 41 polis memuru, 2 asker ve 104 darbeci.

12:12 – Türkiye'de AKP, darbeciler için ölüm cezasını bile yeniden getirmeyi düşünüyor.

12:39 – Yıldırım: 2.893 darbeci tutuklandı.

13:34 – 265 ölü, 1.440 yaralı, 3.000 tutuklu.

13:51 – Anadolu Ajansı'na göre darbeciler, WhatsApp yoluyla iletişim kurdular.

13:59 – Türk filosu darbeciler tarafından rehin tutuluyor.

14:21 – Rusya'ya uçuşlar iptal edildi.

14:30 – Bir Türk helikopteriyle Dedeğaç'a inen 8 isyancı için gerilim. Türkiye iade istiyor, 8 isyancı iltica başvurusunda bulundu.

16:12 – Stoltenberg: Türkiye'deki tüm NATO birlikleri güvende.

16:12 – CNN Türk, Genelkurmay Başkanlığı'nda Türk güvenlik güçleri tarafından darbecilere karşı operasyonun tamamlandığını bildirdi.

Bahsekonu haber sitesi haricinde birçok ulusal haber websitesi de olayları yakından takip etmiş, Enikos.gr adlı websitesinde olduğu gibi sosyal medyada hızla yayınlanan videoları izleyicileri ile paylaşmış, birçok konunun yanında TBMM'ye yönelik yapılan saldırılar hakkında bilgilere de yer verilmiştir (Enikos, 16.07.2016). Coğrafi yakınlık bağlamında Türk-Yunan kara sınırındaki son duruma da dikkat çeken medya unsurları, sınır kapılarında herhangi bir yoğunluk veya sorun-olay yaşanmadığı, Türkiye'ye girişlerin serbest fakat çıkışların şimdilik yasak olduğunu belirtti ve bu sebeple her iki sınır kapısını kullanarak Türkiye'ye giriş yapanlarını sayısının az olduğunu vurguladı (Skai, 16.07.2016).

15 TEMMUZ'UN ARDINDAN

Yukarıda bazı örneklerin haber portallarının yanında 15 Temmuz 2016 tarihi sonrasında aşağıda da bir örneği ele alınan benzer yorum ve analizlerde ortaya çıkan tabloda genelde 15 Temmuz'un bir kurgu olacağı ve bunun baş mimarının da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olduğunun ifade edildiği sıklıkla dile getirilmektedir. Aşağıda ele alınan ve darbe girişiminden üç ay sonra kaleme alınan çevrimiçi yorum yazısı buna bir örnek teşkil etmektedir.

Atina Üniversitesi Türk ve Modern Asya Çalışmaları Bölümünde Türk Tarihi Yardımcı Doçenti Efi Kanner'in Yunan bir dijital dergi adına kaleme aldığı analiz makalesine göre 15 Temmuz'u "bir garip darbe girişimi" olarak nitelendirilmektedir. Kanner, "AKP, Türkiye içinde ve dışında, gerilmiş bir ipe binmeye zorlanacak...Bastırılan darbeden hemen sonra, Türk toplumunun her seviyesinde görülmemiş zulümlerin yanı sıra, geçmişte bir miktar iyileşme yaşamaya başlayan ABD ile ilişkiler daha da kötüye gitti..." ifadelerini kullanmaktadır.

Yazar, 15 Temmuz'un hemen ardından İncirlik üssünün geçici bir süre kapatıldığını ve üs komutanının tutuklandığını ifade etmektedir. Bundan kısa bir süre sonra, 31 Temmuz'da üssün, ikinci bir darbe söylentisi nedeniyle bir kez daha kapatıldığını ve protestocuların "ABD'ye ölüm" diye bağırarak üsse girmeye teşebbüs ettiklerini belirtmektedir. Aynı zamanda Türkiye'nin Amerika'dan Gülen'in iadesini istediğini ve bazı köşe yazarlarının, bu gelişmelerin Rusya-Türkiye yakınlaşmasıyla bağlantılı olup olmadığını merak ettiğini eklemektedir. Kanner bunun bir taktik olduğunu ve Ağustos ayının sonlarında ortaya çıkan sonuçları gösterdiğini vurgulamıştır. Türkiye'nin, Suriye'deki askeri müdahaleye yeşil ışık yaktığını ve Fırat Kalkanı operasyonunun ana hedefinin bir "serbest bölge"nin oluşturulması olduğunu belirtir. "Suriye'nin Kürt bölgesi ile Türkiye'nin Kürt bölgeleri arasında bir set olarak Türk varlığı bölgesi. ABD, ayrıca, bir Kürt devletinin kurulmasını öncelikli bir konu olarak görmediklerini de belirtmiştir.

Kanner bu arada, Türkiye içinde, sadece silahlı kuvvetlerde değil, aynı zamanda daha geniş kamu sektöründe de büyük çaplı bir tasfiye gerçekleştiğini iddia etmektedir. Temmuz ayı sonunda 50.000'den fazla memur kovulduğunu ve tasfiyelerin %36'sını yargının oluşturduğunu eklemiştir. Askeriyede yapılan değişikliklere değinen Kanner, Erdoğan'ın, askeri okulları 31 Temmuz'da Hükümet Gazetesinde yayınlanan bir kararla kapattığını aktarmıştır. Milli Savunma Üniversitesi adı verilen yeni bir askeri akademi kurulmuştur ve Milli Savunma Bakanlığı'nın himayesi altındadır. Bu üniversitenin rektörü, Milli Savunma Bakanı tarafından önerilen ve Başbakan tarafından onaylanan üç aday arasında Cumhurbaşkanı tarafından atanacaktır. Tasfiye edilen askerler Temmuz ayı sonunda 4.000'e ulaşır - generallerin% 42'sinden fazlası ve Türk silahlı kuvvetlerinin toplam personelinin% 1.5'idir. Kanner en

önemlisinin, Erdoğan'ın MİT ve Genelkurmay'ın şu ana kadar olduğu gibi Başbakanlığa değil de Cumhurbaşkanlığına bağlanmasını, bunun için anayasa reformu yapılmasını açıkladığını belirtir. Bütün bunların eşi görülmemiş bir otokrasi ve yürütme gücünün güçlendirilmesi bağlamında ortaya çıktığını iddia eder. Böylece, bir sonraki döneme ilişkin Türkiye Cumhuriyeti, Cumhurbaşkanlığı altında Bakanlar Kurulu tarafından verilen hükümet kararları ile yönetilecektir. Bu, uzun bir askeri darbeler geleneğinden Türkiye'ye tanıdık bir durum olan olağanüstü haldir (üç ay daha uzatıldı). Bu rövanşist iklimin zaten kutuplaşmış toplumda daha fazla gerilim yarattığını ifade etmiştir.

DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

Bu çalışmada ele alındığı gibi Yunan medyasının büyük bir bölümü, komşu ülke Türkiye'deki darbe kalkışmasının ilk yansımalarını saniye saniye okuyucuları ile paylaşırken oldukça dikkatli ve temkinli bir dil kullanmıştır. En başta tam olarak ne olduğuna tam bir anlam veremeyen Yunan haber siteleri özellikle gerek Türk gerekse yabancı ajanslardan gelen haberlere yer vererek tam olarak ne olduğunu anlamaya çalıştıkları görülmektedir. Artık olayların bir darbe kalkışması olmasının anlaşılması üzerine Türkiye'yi yakinen bilen ve takip eden kişilerden ilk yorumları almaya başlamışlardır. Başta dönemin Başbakanı Aleksis Çipras olmak üzere dönemin ileri gelen hükümet yetkililerinin de demokrasi vurgusu yaptıkları ilk demeçlerine yer veren Yunan medyası, sabahın ilk ışıkları ile artık darbenin kontrol altına alındığını ve bunun darbe kalkışmacılarına ağır bir bedeli olacağını altını çizmiştir. Buna rağmen bazı basın kuruluşlarında çıkan haberler ise bunun "kontrollü bir darbe" olduğunu aktarmış ve daha olayların başlangıcından itibaren Türkiye ve Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı hedef alan ifadeler kullanmışlardır.

Fakat sekiz darbe firarisi FETÖ'cü askerin helikopter ile Dedeğaç Havaalanına acil iniş yapması Yunan medyasının Türkiye'ye ve özellikle Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a karşı olayların başlangıcından o ana kadar olan süreçteki nispeten daha olumlu seyreden tavrın değişmesine sebebiyet vermiştir. Komşu ülke Türkiye'deki demokrasi ilkesine olan Yunan medyasındaki vurgu bir anda Dedeğaç'taki firari askerler etrafında şekillenmeye başlayacak, daha ilk anda sekiz kişinin kesinlikle Türkiye'ye iade edilmemesi gerektiğine yönelik demeç ve yorumlara geniş yer verilmeye başlanacaktır. Bu yöndeki yorumların, bu çalışmada ele alınan Yunanca bölge gazetelerinde de geniş yer aldığı göze çarpmaktadır. Bu bağlamda, bu çalışmada ortaya konan temel argüman şudur: 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin ilk anından 16 Temmuz 2016 saat 11:51'de Dedeğaç'a inen Kara Şahin tipi Türk askeri helikopterine kadar olan süreçte, Yunan medyası bir iki istisna hariç Türkiye'nin demokratik düzenine karşı yapılmış bir darbe girişimi olarak yorumlamış ve bunu yaparken haberlerde temkinli bir dil kullanmıştır. Fakat Dedeğaç inen FETÖ'cü askerler sonrasında birçok Yunan ulusal veya bölgesel medya unsuru, o şartlardaki Türkiye'de bahsekonu firarilere karşı asla adil yargılamanın olmayacağı, Erdoğan'ın darbe teşebbüsüne karışmış herkese karşı çok kızgın olduğu ve evrensel insan hakları ilkeleri bağlamında firari sekiz kişiye Yunanistan'ın iltica vermesi gerektiği yönündeki haber ve yorumlara yer verdikleri görülmektedir. Böylelikle bir günden az bir süre içerisinde 15 Temmuz darbe girişimi ile ilgili Yunan medyasındaki temel ilgi odağının sekiz firarinin akibeti üzerine çevrildiği görülmekte, gerek Türkiye gerekse Erdoğan'a karşı eleştirilerin arttığı görülmektedir.

Bu çalışmanın kapsamı dışında olmasına rağmen belirtmek gerekir ki 15 Temmuz 2016 tarihinden sonra uzun bir süre darbe girişiminin Yunanistan'daki yansımaları FETÖ'cü sekiz firarinin mahkemeleri üzerinde odaklanacaktır. Bunun yanında, 15 Temmuz sonrasında Yunanistan'a sığınan ve iltica başvurusunda bulunan kişilerle ilgili önemli bir artışın yaşanması ve bu kişilerin arasında FETÖ'cülerin de olması, FETÖ ve 15 Temmuz darbe girişimi bağlamındaki haberlerin medyada sıklıkla yer almasına sebebiyet verecektir. Bu ekseninde onlarla ilgili birçok haber, yorum ve analize yer verilecek, onların varlığının Türk-Yunan ilişkilerine etkisinin altı çizilecektir. Birçok kez Türk yetkililerin ve makamların iade edilmelerine yönelik tüm söylem ve taleplerine rağmen özellikle kendilerine nihayetinde iltica haklarının verildiği tarihe kadar olan süreçte Yunan medyasında yer aldığı şekliyle "8ler" meselesi, Yunan medyasının Türkiye bağlamında ilgi odağı konularından biri olmayı sürdürecektir. 2020 itibarıyla bu konu hakkındaki görüş, yorum veya haberlerin azaldığı

gözlemlenmesine rağmen “8ler”, Türk-Yunan ikili ilişkilerinde önemli bir tartışma konusu olmaya devam etmektedir.

KAYNAKLAR

- Bayraklı, E. & Ulutaş, U. (ed.) (2017), FETÖ'nün Anatomisi, İstanbul: SETA.
- Çağlar, İ. Memmi, M.A. & Altun, F. (2017), 15 Temmuz'da Medya: Darbe ve Direnişin Mecrası, İstanbul: SETA.
- Enikos, 16.07.2016, 'Νύχτα χάους στην Τουρκία: Απέτυχε το πραξικόπημα – Δεκάδες νεκροί' (Türkiye'de kaos gecesini: Darbe girişimi başarısız çıktı – Onlarca ölü), <http://www.enikos.gr/international/400109/nyxta-xaous-stin-tourkia-apetyxe-to-praxikopima-dekades-nekroi-photo-video>, Erişim Tarihi: 20.06.2020.
- European Asylum Support Office (EASO), 'International Protection in the EU+: 2018 Overview', <https://easo.europa.eu/asylum-trends-annual-report-2018>, Erişim Tarihi: 17.05.2020.
- HaberTürk, 12.07.2019. 'Yunan Başbakan Miçotakis FETÖ'cülerin Türkiye'ye iade edileceğini açıkladı', <https://www.haberturk.com/yunan-basbakan-micotakis-feto-culerin-turkiye-ye-iade-edilecegini-acikladi-2503724>, Erişim Tarihi: 22.06.2020.
- Hatzidimitriou, D., 2016, 'Τουρκία: Πέντε πραξικοπήματα ή απόπειρες πραξικοπήματος από το 1960' (Türkiye: 1960'dan günümüze beş darbe-darbe girişimi', Naftemporiki, 17.07.2016, <https://www.naftemporiki.gr/story/1128972/tourkia-pente-praksikopimata-i-apepires-praksikopimatos-apo-to-1960>, Erişim Tarihi: 01.06.2020.
- Hronos [1], 19.07.2016, 'Συγκεντρώση διαμαρτυρίας Μειονοτικών στο Αεροδρόμιο Αλεξανδρούπολης (Azınlık mensuplarının Dedeağaç Havaalanı'ndaki protesto buluşması)', s.9.
- Hronos [2], 19.07.2016, 'Μικροκομοτιναίκα' (Gümölcine hakkında kısa kısa), s.4.
- Hronos [3], 19.07.2016, 'Η Θράκη στο επίκεντρο μετά το πραξικόπημα στην Τουρκία (Türkiye'deki darbe teşebbüsü sonrasında [gelişmelerin] merkezindeki Trakya), s.9.
- Hronos [4], 21.07.2016, 'Γιώργος Πετρίδης: Όταν καίγεται το σπίτι του γείτονα, πρέπει και εσύ να ανησυχείς' (Yorgos Petridis: Komşunun evi yanarsa sen de endişelenmelisin), s.7.
- Iefimerida, 16.07.2016, 'Κατέρρευσε το πραξικόπημα στην Τουρκία, ο Ερντογάν επέστρεψε δριμύτερος (Türkiye'de darbe girişimi çöktü, Erdoğan daha güçlü bir şekilde geri döndü', <https://www.iefimerida.gr/news/278428/katerreyse-praxikopima-stin-toyrkia-o-erntogan-epestrepse-drimyteros>, Erişim Tarihi: 20.06.2020.
- Kanner, Effie, 'Μια παράξενη απόπειρα πραξικοπήματος: η Τουρκία μετά τα γεγονότα του Ιουλίου (İlginç bir darbe girişimi: Temmuz olayları sonrası Türkiye)', <https://chronos.fairead.net/kanner-apeira>, Erişim Tarihi: 03.06.2020.
- Kathimerini, 15&16.07.2016, 'Πραξικόπημα στην Τουρκία: Ανακτά τον έλεγχο ο Ερντογάν (Türkiye'de darbe kalkışması: Erdoğan kontrolü ele alıyor)', <http://www.kathimerini.gr/867622/article/epikairothta/kosmos/praxikophma-sthn-toyrkia-anakta-ton-elegxo-o-erntogan>, Erişim Tarihi: 01.06.2020.
- Köse, F. (2017), 15 Temmuz Destanı. İstanbul: Mevsimler Kitap.
- Ksanthopoulou, M. (2016). 'Η Θράκη στο απόηχο του πραξικοπήματος στην Τουρκία (Türkiye'deki darbe girişiminin Trakya'daki yankısı), Empros, 19.07.2016, s.9.
- Mahitis, 20.07.2016, 'Απειλές από τον Τούρκο Πρόσβη: Η μη έκδοση των «8» δεν βοηθήσει στις διμερείς σχέσεις (Türk Büyükelçi'den tehditler: “8”lerin verilmemesi ikili ilişkilere yardımcı olmaz)', s.6.
- Makeleio, 16.07.2016, Άγριο Ξυλοκόπημα, Λιντσάρισμα και Ξεβράκωμα στους Πραξικοπηματίες! 265 Νεκροί Μέχρι Τώρα – Νέες Συλλήψεις Αξιωματικών του Στρατού (Darbe teşebbüsçülerine vahşice saldırı, linç ve onların ortaya çıkartılması! Şimdiye kadar 265 ölü - Türk Askeriyesinde yeni tutuklamalar)' <https://www.makeleio.gr/%CE%B5%CE%BE%CF%89%CF%86%CF%85%CE%BB%CE%BB%CE%BF/%CF%8E%CF%81%CE%B1-0654>
%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%BD%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%B1%CE%B9-

oi-%CE%B4%CF%85%CE%BD%CE%B1%CE%BC%CE%B5%CE%B9%CF%83-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CF%80%CF%81%CE%B1%CE%BE%CE%B9/, Erişim Tarihi: 21.06.2020.

Naftemporiki [1], 16.07.2016, 'Γιλντιρίμ: Θα γίνει ό,τι είναι απαραίτητο, ακόμα και αν αυτό σημαίνει απώλειες (Yıldırım: Ne gerekiyorsa yapılacak, bu kayıpların olacağı anlamına gelse de', <https://www.naftemporiki.gr/story/1128690/gilntirim-tha-ginei-oti-einai-aparaitito-akoma-kai-an-auto-simainei-apoleies>, Erişim Tarihi: 08.05.2020).

Naftemporiki [2], 16.07.2016, 'Γκιουλέν: Πιθανώς σκηνοθετημένη η απόπειρα πραξικοπήματος (Gülen: Darbe kalkışması muhtelen bir senaryodur', <https://m.naftemporiki.gr/story/1128887/gkioulen-pithanoskinothetimeni-i-apopeira-praksikopimatos>, Erişim Tarihi: 22.06.2020.

Nedos, V. (2016), 'Κοτζιάς: Σύμφωνα με την ελληνική και διεθνή νομοθεσία η εξέταση του αιτήματος ασύλου' (Kocias:Yunan ve uluslararası hukuk dahilinde iltica talepleri değerlendirilecek, Kathimerini, 16.07.2016, <https://www.kathimerini.gr/867734/article/epikairothta/politikh/kotzias-symfwna-me-thn-ellhnikh-kai-die8nh-nomoesia-h-e3etash-toy-aithmatos-asyloy>, Erişim Tarihi: 21.06.2019.

Paratiritis tis Thrakis, 19.07.2016, 'Γόρδιος δεσμός η υπόθεση των «8» (8'ler meselesi bir Gördes düğümüdür), s.5.

Proto Thema [1], 16.07.2016, 'Θρίλερ: Τουρκικό στρατιωτικό ελικόπτερο στην Αλεξανδρούπολη- Στρατιωτικοί ζήτησαν άσυλο (Olay: Türk Askeri helikopteri Dedeğaç'ta – Askerler iltica talep etti)', Proto Thema, <https://www.protothema.gr/greece/article/595538/alert-tourkiko-stratitotiko-elikoptero-zitise-adeia-kai-prosgeiothike-stin-alexandroupoli-/>, Erişim Tarihi: 03.05.2020.

Proto Thema [2], 16.07.2016, 'Τουρκικό πλήρωμα ήρθε Αλεξανδρούπολη και πήρε πίσω το ελικόπτερο των πραξικοπηματιών (Türk mürettebat Dedeğaç'a geldi ve darbe teşebbüsçülerinin helikopterini geri aldı)', <https://www.protothema.gr/greece/article/595627/tourkiko-pleriroma-stin-alexandroupoli-gia-na-pareipiso-to-elikoptero/>, Erişim Tarihi: 01.05.2020.

Simionidou, D., 'Τούρκος Πρόξενος: Μαζί με την Τουρκία, πόνεσε και η Δυτική Θράκη' (Türk Konsolos: Türkiye ile birlikte Batı Trakya da üzüldü), Hronos, 21.07.2016, ss.2-3.

Skai, 16.07.2016, 'Ηρεμία στον Έβρο – Ανοιχτή η έξοδος προς Τουρκία (Meriç'te Sakinlik- Türkiye'ye girişler açık)', <http://www.skai.gr/news/greece/article/320552/iremia-ston-evro-anoihti-i-exodos-pros-tourkia-/>, Erişim Tarihi: 17.06.2020.